taudi iseloomustuseks võib öelda järgmist: 1) haigus esines ühtlaselt kõikides linnaosades, peamiselt linna äärtel, veidi suurearvulisemalt Karlova linnaosas; 2) haigusel ei olnud ühist allikat, nagu seda tõendasid kõigi üksikjuhtude puhul korraldatud haigusallika selgitamised; 3) tüüfus esines, välja arvatud mõni erand, ainult kehvas ja osalt puudustkannatavas elanikkonnas. Tüüfuse levimise tähtsamaiks põhjusiks tuleb 1933. a. pidada: 1) erakordselt kuuma ja kuiva suve tõttu maapinna ulatuslikumat reostumist, mis põhjustas omakorda kaevuvete reostumise; 2) haiguse levitamine linnast ja eriti maalt turustatavate toitainetega — eeskätt piimaga ja piimasaadustega; Tartu maakonnas esines 1933. a. tüüfus samuti suurearvulisemalt kui ei kunagi varemini; 3) kärbsed reostatud kohtadest — väljakäigukohtadest ja prügikastidest; 4) otsene infektsioon ühistest väljakäigukohtadest ja haigetelt; 5) nimetatud suvel Tartu elanikkonnas suurearvuliselt esinenud seedimisrikked, mida tõendavad praktiseerivate arstide ja haigekassa sellekohased andmed; terved on haigusele vastuvõtlikumad sel ajal, kui neil on kõhukorratused.

Haiguse vastu võitlemine oli korraldatud järgmiselt: igal üksikul juhul selgitati arvatav haiguseallikas; isoleeriti haiglasse kõik ümbruskonnale hädaohtlikud haiged; uuriti kõigi haiglast lahkuvate tüüfust põdevate väljaheiteid, kusjuures avastati umbes 5% pisikute eritajaid, missugused võeti valve alla haiguse edasiandmise vältimiseks; tehti desinfektsioonid; levitati osakonna poolt koostatud lendlehti haigete korteri- ja majaelanike seas ning toitainete-kauplustes; korraldati linna haiglais kaaselanike ja kõigi soovijate tasuta kaitsesüstimist tüüfuse vastu, mida kasustasid üleskutsetele ja selgitustele vaatamata ainult vähesed — umbes 250 inimest; avaldati ajalehis selgituskirjutisi ning korraldati Tervishoiu Muuseumi poolt avalikke ning raadioettekandeid tüüfuse kohta; korraldati ülikooli-õppejõudude ja teiste asjatundjate nõupidamine haiguse vastu võitlemise vahendite kaalumiseks; anti arstidele ringkiri ettekirjutisega registreerida ka tüüfuskahtlasi haigeid, et saada seega varakult haiguspesade jälile; viimane asjaolu tõenäoselt suurendas registreeritud juhtude arvu, kuna seetõttu arvestati needki kergelt põdevad haiged, kes harilikus korras jäävad avastamata.

1931. a. registreeriti Tartus viieaastase vaheaja järele k õ h u t õ v e 14 juhtu. Haigus tuli ette Puiestee uul. asuvas vanadekodus „Betaania" ja selle lähemas ümbruses. Haigust läks korda summutada, ilma et see oleks levinud.

T u b e r k u l o o s i registreeritud juhtude arv Tartus on toodud eespool (vt. tiisikuse-nõuandla).

Juhtude arv näitab tuberkuloosi sagedamat esinemist viimaseil aastail. Tuberkuloosi suuremat levimist näitab ka Tartus registreeritud surmajuhtude arv 1930.—1933. a.:

1930. a. 83, 1931. a. 95, 1932. a. 128 ja 1933. a. 99 juhtu.